

23.8.2022

1(10)

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan lausunto Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön, diaarinumero 690/03.04.04.04.23/2022

Valituksessa vaaditaan

- päätöksen kumoamista ja
- ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukaisessa aloittamislupa-asiassa täytäntöönpanokieltomääräyksen antamista.

Päätöksen kumoamista vaaditaan sillä perusteella, että valituksenalaisessa lupapäätöksessä louhintatoiminta sijoittuu valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 800/2010 vastaisesti alle 300 metrin etäisyydelle häiriintyvistä kohteesta. Valituksenalainen lupapäätös liitteineen on liitteinä.

Lupaviranomaisen toimivalta

MAL 7 §

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

MAL 4 a §

Ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

MAL 7 §

...4 a §:ssä tarkoitetun lupa-asian ratkaisee ympäristönsuojelulain 34–37 §:ssä säädetty toimivaltainen lupaviranomainen.

YSL 34.2 §

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee muun kuin 1 momentissa tarkoitetun lupahakemuksen.

YSA 2.2 §

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee seuraavien ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupahakemukset, jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta:

6) malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto:

a) kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää;

b) kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää

YSL 199 §

Lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhaku hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

23.8.2022

2(10)

*MAL 21 §**Ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi.**Lupaviranomainen voi kuitenkin perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.*

Oriveden kaupungin hallintosäännön 30 §:n mukaisesti Oriveden ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oriveden ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta on myöntänyt Seppälän Kiuaskivi Oy:lle kokouksessaan 26.4.2022 § 32 maa-ainelain 4 §:n mukaisen päätöksen maa- ja kiviainesten ottamiseen sekä ympäristönsuojelulain 27.1 §:n (liite 1, taulukko 2, kohdat 7 c) ja e)) mukaisen päätöksen kalliokiven louhintaan ja murskaamolle, joiden toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää sekä oikeuden aloittaa toiminnan muutoksenhausta huolimatta.

Kysymyksessä on vuodesta 1994 lähtien keskeytyksettä toiminnassa olleen kiuaskivilouhimon toiminnan jatkaminen ja laajentaminen. Valituksenalaisen päätöksen mukainen toiminta ei oleellisesti muutu edellisen lupakauden mukaisesta toiminnasta. Toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena ei muutu edelliseen lupakauteen verrattuna. Toiminnalla ei ole aikaisempien lupakausien aikana ollut haitallisia ympäristövaikutuksia. Alueella on ympäristönsuojelliset järjestelyt ja menetelmät ilmanlaadun, maaperän ja pohjavesien suojelulle sekä hulevesien käsittelylle.

Oriveden kaupunginhallitus on myöntänyt kiinteistölle Seppälä (562-440-1-31) ensimmäisen maa-ainelain mukaisen ottoluvan 29.3.1994 (§ 100), jonka Oriveden kaupungin tekninen lautakunta on uusinnut 25.1.2001 (§ 13) ja Oriveden kaupungin ympäristölautakunta 25.1.2011 (§ 7). Ympäristölautakunta on muuttanut maa-ainelupaa hakemuksesta 5.4.2016 (§ 37). Päätös koskee poikkeamista 25.1.2011 (§ 7) hyväksytystä ottamissuunnitelmasta siten, että louhosta syvennetään. Muutoksen perusteluna on se, että syvemmältä saadaan kiuaskiveksi paremmin soveltuvaa ja puhtaampaa raaka-ainetta. Lupapäätökset ovat liitteinä.

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta on myöntänyt ympäristöluvan kiven louhinnalle, louheen murskaukselle ja asfalttiasemalle 25.1.2011 (§ 6). Lupapäätös on liitteinä.

Lupahakemuksista ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä. Lupapäätöksiin ei ole haettu muutosta valittamalla.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta on perusteltua eikä tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Toimintaa jatketaan edellisen lupakauden aikana avatulla ottoalueella ja laajennusalueelle siirryttään ottamisen edetessä.

Hakemuksesta suoritettu kuuleminen ja tiedottaminen sekä päätöksestä tiedottaminen*MAL 4 a §**Ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.**...**Edellä 1 momentissa tarkoitetun asian käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 42–45, 84–86 ja 96 §:ssä säädetään. Lisäksi käsittelyssä noudatetaan, mitä tämän lain 7 §:n 2 momentissa säädetään lausunnon pyytämisestä.**MAL 7.2 §**Ennen luvan myöntämistä lupaviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, milloin:*

23.8.2022

3(10)

- 1) alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta;
- 2) alueella on merkitystä vesien suojelun kannalta; tai
- 3) aineiden ottaminen vaikuttaa välittömästi toisen kunnan alueeseen.

YSL 42 §

Lupaviranomaisen on pyydettävä hakemuksesta lausunto:

- 1) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta niissä kunnissa, joissa hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä;
- 2) toiminnan sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta;
- 3) asiassa yleistä etua valvovilta viranomaisilta;
- 4) saamelaiskäräjiltä, jos hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä saamelaisten kotiseutualueella, ja kolttien kyläkokoukselta, jos ympäristövaikutukset saattavat ilmetä kolttalaissa (253/1995) tarkoitetulla koltta-alueella;
- 5) lupaharkinnan kannalta muilta tarpeellisilta tahoilta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, valtion ympäristölupaviranomaisen on pyydettävä lausunto valtion valvontaviranomaiselta, hakemuksen tarkoittaman toiminnan sijaintikunnalta ja tarvittaessa vaikutusalueen kunnilta.

Lupaviranomainen voi hankkia myös muita asiaan liittyviä tarpeellisia selvityksiä.

Lupahakemuksesta on pyydetty lausunto terveydensuojeluviranomaiselta.

YSL 43 §

Lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta.

Muille kuin asianosaisille on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä.

Kuulemisesta säädetään lisäksi hallintolaissa (434/2003).

YSL 44 §

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Kuulutus ja hakemusasiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on poistettava viranomaisen verkkosivuilta päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Tieto kuulutuksesta on julkaistava myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain (410/2015) 108 §:ssä säädetään. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Valtion lupaviranomaisen on julkaistava internetsivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksesta.

Hakemuksesta on kuulutettu YSL 44 §:n mukaisesti Oriveden kaupungin internetsivuilla ja Oriveden Sanomat -nimisessä sanomalehdessä sekä kuultu kirjeitse lähimpien 20 kiinteistön omistajia ja varattu ympäristönsuojelulain määrittelemä aika muistutuksen ja mielipiteen esittämiseen. Kopiot kuulemiskirjeestä, lähetyslistasta, kuulutuksesta ja lehtikuulutuksesta ovat liitteenä.

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

23.8.2022

4(10)

YSL 85 §

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Sen lisäksi, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään kuulutuksen sisällystä, lupapäätöstä koskevassa kuulutuksessa on mainittava myös päätöstä koskeva valitusaike. Kuulutus ja lupapäätös on oltava nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Kuulutus ja lupapäätös voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on poistettava viranomaisen verkkosivuilta, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt ja 94 §:n mukaiset toiminnan lopettamista koskevat toimenpiteet on suoritettu.

Tieto kuulutuksesta on julkaistava myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta.

Lupapäätös on lähetettävä hakijalle ja niille, jotka ovat päätöstä erikseen pyytäneet, sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös on lisäksi lähetettävä tiedoksi niille viranomaisille, joilta on pyydetty lausunto hakemuksesta. Työ- ja elinkeinoministeriölle on lähetettävä päätös, jolla sähköntuotantolaitoksen lupahakemus on hylätty. Päätöksestä on lisäksi ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai esittäneet mielipiteen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille, joille on 44 §:n 2 momentin mukaan annettu lupahakemusta koskevasta kuulutuksesta erikseen tieto. Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, voidaan päätöksen antamisesta ilmoittaa vain muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Päätöksestä on kuulutettu YSL 85 §:n mukaisesti Oriveden kaupungin internetsivuilla ja Oriveden Sanomat -nimisessä sanomalehdessä ja varattu ympäristönsuojelulain määrittelemä aika, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Lupapäätös on lähetetty hakijalle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus päätöksestä on lähetetty tiedoksi niille, joille lupahakemuksesta on erikseen annettu tieto. Kopiot kuulutuksesta, lehtikuulutuksesta ja ilmoituskirjeestä ovat liitteenä.

Päätöksen edellytykset

Maa-ainesten ottamisen rajoituksista määrätään maa-aineslain 3 §:ssä sekä ympäristönsuojelun yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista ympäristönsuojelulain 2 luvun 6–12 sekä 14–20 §:ssä. Lupapäätöksen myöntämisen edellytyksistä määrätään maa-aineslain 6 §:ssä ja ympäristönsuojelulain 49 §:ssä. Lupamääräyksistä maa-ainesten ottamisesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi määrätään maa-aineslain 11 §:ssä. Ympäristönsuojelulaissa määrätään lupamääräyksistä pilaantumisen ehkäisemiseksi lain 52 §:ssä, parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnista 53 §:ssä, jäte- ja jätehuoltomääräyksistä 58 §:ssä, seuranta- ja tarkkailumääräyksistä 62 §:ssä, maaperän ja pohjaveden suojelua koskevista määräyksistä 66 §:ssä sekä määräyksen ja valtioneuvoston asetuksen suhteesta 70 §:ssä. Maa-aineslain 12 §:ssä määrätään vakuuden antamisesta ennen aineiden ottamista. Lain eräistä naapuruussuhteista 17 §:ssä määrätään naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistölle, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle ympäristölle haitallisista vaikutuksista aiheutuvasta kohtuuttomasta rasituksesta.

Valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 määrätään kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta, asetuksessa 79/2017 ilmanlaadusta ja päätöksessä 993/1992 melutason ohjearvoista.

4.11.2021 vireille tulleen hakemuksen mukaisesti hakija hakee toiminnan jatkamista jo avatulla pinta-alaltaan noin 1,4 hehtaarin kokoisella ottoalueella sekä toiminnan laajentamista avatun louhoksen etelä- ja itäpuolelle

23.8.2022

5(10)

pinta-alaltaan noin 0,4 hehtaarin kokoiselle louhimattomalle kallioalueelle. Louhitusta alueesta ottoalueen luoteiskulmassa noin 0,28 hehtaaria on otettu tasoon +85 (N60) ja loput tasoon +95 (N60). Hakija hakee ottotason syventämistä koko ottoalueella tasoon +85 (N60). Hakemuksen mukaan erityisesti 0,4 hehtaarin kokoisella laajennusosalla otettava kiviaines on kiuaskiveksi hyödynnettävää kiveä.

VNa 800/2010*VNa 800/2010 3.2 §*

Kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

VNa 800/2010 3.3 §

Kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriölle alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitetun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 (myöhemmin asetus) perustelumuistion (YM 3.9.2010) (myöhemmin muistio) mukaan asetuksella säädetään kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojeluvaatimuksista ympäristönsuojelulain säännöksiä täsmentäen sen lisäksi mitä näistä toiminnoista muutoin ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa säädetään. Ympäristönsuojeluvaatimukset ovat muistion mukaan vähimmäisvaatimuksia. Asetuksella säädetään muun muassa kaikkia toimintoja koskevista yleisistä suojetäisyyksistä, ilmaan joutuvien päästöjen rajoittamisesta, meluntorjunnasta ja meluavien toimintojen aikarajoista.

Asetuksen tarkoituksena on ollut vahvistaa yleisesti lupakäytännössä käytettyjä määräyksiä yleisiksi säännöksiksi ja asettaa toimintojen yleisimmille päästöille raja-arvot. Asetuksella korostetaan velvollisuutta noudattaa toiminnassa ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatetta (BEP) ja käyttää toiminnassa parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT). Asetuksen tarkoituksena on, että edellä mainituista ja muista toiminnalle asetuksen säännösten lisäksi tarpeellisista ympäristönsuojelumääräyksistä määrättäisiin edelleen tapauskohtaisesti ympäristöluvassa sen nojalla mitä ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa ja niiden nojalla annetuissa säädöksissä säädetään.

Muistion perusteluissa todetaan, että kivenlouhimot, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamot aiheuttavat ympäristön pilaantumista, joka ilmenee muun muassa meluna ja pölynä. Muistiossa todetaan edelleen, että kaikkien toimintojen ympäristönsuojelun tasoa voidaan parantaa nykyisestä edistämällä parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamista toimintaan. Tästä syystä asetuksessa säädetään erityisesti tekniikoihin liittyvistä toimista ja tekniikan käytön yhteydessä tietyistä helpotuksista suhteessa asetuksen määräyksiin, jos toiminnanharjoittaja osoittaisi tekniikoita ja parhaita käytäntöjä käyttämällä saavuttavansa asetuksessa edellytettävän hyvän ympäristönsuojelun tason. Edellä esitetty vastaa aikaisemman lupakäytännön mukaista periaatetta: mitä parempi tekninen suojaustaso on ja mitä vähemmän haittaa laitos tai toiminta aiheuttaa sitä lähemmäksi häiriintyviä kohteita toiminta voidaan sijoittaa. Asetuksen tarkoituksena on varmistaa ja yhdenmukaistaa toimintojen ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusten taso. Asetuksella tavoitellaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaan käytännön käytön edistämistä ja sitä, että käytölle säädettävät kannustimet edistävät ja parantavat ympäristönsuojelun tasoa.

23.8.2022

6(10)

Asetuksen 3 §:ssä tarkoitetun toimintojen sijoittumisen perusteluissa todetaan, että toimintojen sijoituspaikka valittaessa olisi aina otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset ja pyrittävä niiden ehkäisemiseen ja vähentämiseen. Asetuksen 3 §:ssä säädetään ympäristönsuojelulakia täsmentäen kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskauksen melu- ja pölylähteiden sijoittamisesta suhteessa häiriölle alttiisiin kohteisiin.

Muistion mukaisesti asetuksen 3.2 §:ssä säädetään toimintojen yleisestä suojaetäisyydestä asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiista kohteista.

Asetuksen 3.3 §:ssä säädetään poikkeuksesta yleiseen suojaetäisyyteen, jos toiminnanharjoittaja voi luotettavasti ja viranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että melutasolle asetuksessa osoitetut arvot eivät ylitä. Poikkeussäännös on perusteltu halulla edistää parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen kehittämistä sekä käyttöä toimintojen suunnittelussa ja itse toiminnassa. Poikkeus on rajoitettu koskemaan ainoastaan kivenmurskaamoja sillä perusteella, että niillä on tekniset edellytykset tarvittaviin suojaamistoimenpiteisiin. Perustelun mukaisesti viranomainen ratkaisee suojaustoiminnan riittävyyden ja toiminnan sijoittamisen mahdollisuudet tapauskohtaisesti lupahakemuksessa esitetyn perusteella. Hakemuksessa suojaetäisyydestä poikkeamisen perusteet olisi osoitettava esimerkiksi melumallinnuksin tai mittaustuloksien tai arviointi voisi perustua yleiseen kokemukseräiseen tietoon.

Häiriintyvälle kohteille aiheutuva kohtuuton rasitus

Muistion mukaisesti toimintojen sijoittumisen vähimmäisetäisyyttä koskeva säännös on tarpeen naapurushaittojen ehkäisemiseksi. Naapurushaitalla tarkoitetaan laissa eräistä naapurussuhteista (26/1920) säädettyä kohtuutonta rasitusta. Muistion mukaan kivenlouhinnasta ja murskauksesta aiheutuvalla naapurustoon kohdistuvalla ympäristöhaitalla tarkoitetaan erityisesti pölyä ja melua. Sekä muistiossa että laissa 26/1920 korostetaan häiriintyvillä kohteilla aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen arvioinnissa tapauskohtaisuutta.

NaapL 17 §

Kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Muistiossa esitetään, että pöly- ja melupäästöjen leviäminen ympäristöön riippuu tuotantomäärien ja laiteteknisten ratkaisujen lisäksi paikallisista olosuhteista. Päästöjen kulkeutumiseen ja haitan suuruuteen vaikuttavat sääolosuhteet (vallitseva tuulen suunta, kosteus ja ilmakehän stabiilisuus), ympäristön pinnanmuodot eli topografia, kasvillisuus ja vesistöt sekä ympäristön, mukaan lukien louhosalueen, rakenteelliset ominaisuudet.

Asetuksessa säädetään muun muassa naapurustoon kohdistuvan louhinnasta aiheutuvan pöly- ja meluhaitan estämisestä ja vähentämisestä. Haitan suuruutta säännellään määräämällä pölypitoisuuden raja-arvoista, melutason ohjearvoista ja toiminnan aikarajoista.

VNa 800/2010 4.1 §

Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle.

23.8.2022

7(10)

*VNa 800/2010 4.2 §**Kiven porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on estettävä sijoittamalla porausvaunuihin pölynkeräyslaitteet tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.**VNa 800/2010 5 §**Ilmanlaadusta alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla ihmiset saattavat altistua ilman epäpuhtauksille säädetään ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (711/2001).**VNa 800/2010 6 §**Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Raaka-aine-, pintamaa- ja tuotevarastokasat on pidettävä melun leviämisen estämisen kannalta riittävän korkeina ja ne on sijoitettava siten, että melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy.**Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava. Toiminta-alueella siirtokuljetusmatkat on suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.**Jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitettu piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta, melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.**VNa 800/2010 7 §**Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.**VNa 800/2010 8 §**Jos toiminnan etäisyys melulle alttiista kohteista on alle 500 metriä, ei murskaamista, poraamista, rikotusta tai räjäytyksiä eikä kuormauksia tai kuljetuksia saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipäivinä, vaan:*

- 1) murskaaminen on tehtävä arkipäivisin kello 7.00 ja 22.00 välisenä aikana;*
- 2) poraaminen on tehtävä arkipäivisin kello 7.00 ja 21.00 välisenä aikana;*
- 3) rikotus on tehtävä arkipäivisin kello 8.00 ja 18.00 välisenä aikana;*
- 4) räjäytykset on tehtävä arkipäivisin kello 8.00 ja 18.00 välisenä aikana; ja*
- 5) kuormaaminen ja kuljetus on tehtävä arkipäivisin kello 6.00 ja 22.00 välisenä aikana.*

*Jos maasto-olosuhteet ovat erityisen suojaavat ja toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla murskaamo rakennukseen tai muita melua tehokkaasti vähentäviä teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta täyttää häiriöille alttiissa kohteessa 7 §:n vaatimukset melutason arvoista, voidaan ympäristöluvassa sallia murskaus myös lauantaisin kello 7.00—18.00 välisenä aikana. Ympäristöluvassa voidaan lisäksi erityisistä syistä sallia kuormaaminen ja kuljetus lauantaisin kello 7.00—18.00 välisenä aikana.**Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ympäristöluvassa voidaan erityisestä syystä antaa toiminta-ajoista 1 ja 2 momentissa säädettyä ankarampia määräyksiä.***Pölyn- ja meluntorjunnan BAT**

Kiviainestuotannolle ei ole laadittu Euroopan Unionin sisäistä parhaan käyttökelpoisen tekniikan vertailuasiakirjaa (BREF Best Available Techniques Reference Document). Suomen ympäristökeskuksen selvitys

23.8.2022

8(10)

25/2010 Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) - Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa (myöhemmin selvitys) ohjeistaa yleisellä tasolla kiviainestuotannon ympäristönäkökohtien, parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja parhaiden ympäristökäytäntöjen arviointia erityisesti ympäristölupamenettelyn tukena. Selvityksessä korostetaan, että se ei korvaa tapauskohtaista lupaharkintaa.

Selvityksessä todetaan, että porausten ja räjäytysten osuus tuotantoalueen pölypäästöistä on vähäinen muuhun toimintaan verrattuna ja aiheutuu räjäytysten yhteydessä muodostuvista lyhytkestoisista pölypilvistä. Pölyntorjuntamenetelmillä vähennetään toiminnasta ympäristöön kulkeutuvien pölyhiukkasten määrää. Selvityksessä esitetään louhinnan pölyntorjuntatekniikoiksi

- toiminnan sijoittaminen maavallien ja varastokasojen suojaan
- kallion pinnalla olevan pölyn sitominen kastelemalla vedellä tai pölynsidonta-aineilla
- porausvaunuun sijoitettu pölynkeräyslaitteisto, tehosteena huuhteluilman joukkoon ruiskutettava pölynsidonta-aine
- räjäytysten ajoittaminen ajankohtaan, jolloin tuuli- ja kosteusolot ovat epäsuotuisia hiukkaspitoisuuksien kohoamiselle altistuvissa kohteissa.

Selvityksen mukaan räjäyttäminen aiheuttaa voimakkaan ja impulssimaisen, mutta lyhytkestoisien melupäästöjen. Räjäytysten meluntorjunta on vaikeaa, mutta päästölähteen häiritsevyyttä voidaan vähentää esimerkiksi ilmoittamalla räjäytyksestä ennakoon ja pyrkimällä painottamaan räjäytykset tiettyihin ja mahdollisimman samoihin ajankohtiin päivistä. Porauksesta aiheutuva melupäästö on selvityksen mukaan tasaista. Selvityksessä esitetään melupäästöjen ja melun etenemisen torjuntakeinoiksi

- meluvallit sekä ympäristön rakenteelliset olosuhteet ja kasvillisuus
- laitteiden kunnossapito
- vaimennettu poravaunu
- louhintasuunnan valitseminen siten, että toiminta jää asutukseen nähden louhintarintauksen taakse.

Valituksenalaisessa päätöksessä tarkoitettun louhinnan sijoittuminen suhteessa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin

Valituksenalaisessa lupapäätöksessä tarkoitettu toiminta sijoittuu lähimmillään asuinrakennuksista noin 153 metrin (toiminnanharjoittajan vakituinen asuinkiinteistö) ja noin 245 metrin etäisyydelle suunnittelualueen pohjoispuolella sekä vapaa-ajan asunnosta noin 153 metrin etäisyydelle suunnittelualueen kaakkoispuolella.

Toinen vakituksessa asuinkäytössä oleva kiinteistö on hakijan oma asuinrakennus. Toisen vakituksessa asuinkäytössä olevan kiinteistön ja loma-asuinkiinteistön omistajat ovat antaneet hakijalle kirjalliset suostumuksensa hakemuksen mukaisen toiminnan sijoittumiselle alle 300 metrin etäisyydelle kiinteistöjen rajasta. Toiminnanharjoittajan asuinkiinteistö on rakennettu ja ollut asuttu vuodesta 1970, louhoksen pohjoispuolella sijaitseva vakituksessa asuinkäytössä oleva kiinteistö vuodesta 2008 ja lähin loma-asuinkiinteistö vuodesta 1993, mihin perustuen toiminnan haitattomuutta lähimmillä häiriintyvillä kohteilla voidaan pitää kokemuspohjaiseen tietoon perustuvana.

Louhintaa ja murskausta tehdään 1–2 kuukauden aikana vuodessa. Räjäytyksiä on toiminta-aikana 1–2 kertaa kahdessa viikossa. Toimintaa ei ole viikonloppuisin eikä arkipyhinä.

Pöly- ja meluhaitan torjunnassa käytetään saatavilla olevaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja parhaita ympäristökäytäntöjä. Louhinta sijoittuu jo olemassa olevien jyrkänteiden taakse suojaisiin olosuhteisiin. Porauskalusto on varustettu pölynkeräyslaitteilla. Porauksesta aiheutuvaa melua vähennetään käyttämällä porauslaitteiston ympärillä suojauksia.

23.8.2022

9(10)

Maasto louhoksen ja lähimpien asuinkiinteistöjen välissä on mäkistä muodostaen noin 10 metriä korkean luontaisen suojavallin louhoksen ja kiinteistöjen välille. Lähimmän loma-asuinkiinteistön suuntaan kaakkoon rakennetaan 6–7 metriä korkea meluvalli. Louhosalueen ympäristössä puusto on säilytetty ja valliin luontaisesti kasvava kasvillisuus estää pölyn ja melun leviämistä ympäristöön.

Valituksenalaisen lupapäätöksen lupamääräyksessä 3. toiminta-aikoja on rajoitettu haitan estämiseksi altistuvilla kohteilla. Lupamääräyksillä 4. ja 5. vähennetään häiriintyvillä kohteilla toiminnasta aiheutuvaa melu- ja pölyhaittaa sekä veloitetaan toiminnanharjoittajaa seuraamaan ja selvittämään tapauskohtaiseen tilanteeseen ja arviointiin perustuen mahdollisesti aiheutuvaa haittaa.

Valituksenalaisen lupapäätöksen yhteislupahakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä. Toiminnasta ei ole aikaisempien lupakausien aikana jätetty ilmoituksia toiminnasta aiheutuneesta haitasta. Toiminnasta ei ole aikaisempien lupakausien aikana aiheutunut ympäristön pilaantumista taikka viihtyisyys- tai terveyshaittaa. Toiminta jatkuu vastaavana kuin edellisinä lupakausina, minkä perusteella toiminnasta ei ole tapauskohtaisesti ja kokemuseräisen tiedon mukaan arvioituna odotettavissa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa taikka viihtyisyys- tai terveyshaittaa valituksen alaisen päätöksen mukaisella toiminnallakaan.

Ympäristölautakunnan käsityksen mukaan asetuksessa louhinnalle määrätyle 300 metrin etäisyysvaatimukselle häiriintyvistä kohteista ei ole asetuksessa tai muistiossa esitetty perusteluja. Tätä vastoin muistiossa sekä selvityksessä todetaan, että aiheutuvan haitan arvioinnissa perusteena käytettävä, olemassa oleva päästömittaustieto on puutteellista ja vertailukelvotonta. Selvityksessä todetaan lisäksi, että käsitykset kiviainestuotannon pölypäästöjen leviämisen ja vaikutusten arviointitapojen luotettavuudesta vaihtelevat. Selvityksessä perustellaan, että pölypäästöistä aiheutuvien haittojen kokeminen ja ilmeneminen vaihtelevat yksilöllisten erojen mukaan, eikä esimerkiksi viihtyvyshaittoja voida täsmällisesti mitata. Arviointiin käytössä olevista mittausloksista ei voi riittävällä varmuudella päätellä tuotantotoiminnan vaikutuksia ilmanlaatuun altistuvassa kohteessa ympäristötekijöistä johtuen.

Muistiossa ja selvityksessä korostetaan pöly- ja meluhaittojen arvioinnissa tapauskohtaisuutta ja kokemuserusteista tietoa. Selvityksessä korostetaan, että erityisesti melun etenemistä on aina tarkasteltava aluekohtaisesti. Tapauskohtaista arviointia on selvityksessä perusteltu lisäksi sillä, että kiviainestuotantoalueilla tuotteet, toiminta-ajat ja tuotantovolyymit vaihtelevat, eikä näin ollen ole mahdollista määritellä kaikille kiviainestuotantoalueille yleisesti soveltuvia parhaita ympäristökäytäntöjä tai tehdä eri menetelmien ja tekniikoiden välistä vertailua. Yksittäisellä kiviainestuotantoalueella kustannustehokkaat ja toteuttamiskelpoiset ratkaisut ovat aina riippuvaisia myös tuotantoalueen sijaintipaikasta ja lähiympäristöstä.

Muistiossa on huomioitu kiviainestuotannon toimintavaiheiden aiheuttamien viihtyisyyshaittojen, niiden arvioinnin ja torjuntakeinojen suhde laajemmin koko kiviaineksen toimitusketjuun ja edelleen kiviainesta tarvitsevan toiminnan ja markkinoiden häiriintymiseen. Seppälän Kiuaskivi Oy:tä voidaan pitää merkittävänä tekijänä kiuaskivien toimittajana markkinoilla ja valituksenalaisen luvan kumoaminen vaikuttaisi kielteisesti koko kiuaskivien toimitusketjuun.

Edellä esitetyn perusteella ympäristölautakunta katsoo, että Seppälän Kiuaskivi Oy:n tuotantotoiminnan kiinteistöllä Seppälä (562-440-1-40) ympäristönsuojelun sekä viihtyisän ja terveellisen ympäristön vaatimustasot voidaan saavuttaa pienemmällä suojaetäisyydellä.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan Seppälän Kiuaskivi Oy:n toiminta on kokemuseräiseen tietoon perustuen ympäristönsuojelun, viihtyisyyden ja terveyden kannalta haitatonta ja valituksenalaisen lupapäätöksen kumoaminen häiritsee kiuaskivituotannon markkinoita. Tapauskohtaisen harkinnan ja kokemuseräisen tiedon perusteella ympäristölautakunta katsoo, että valituksenalaisen lupapäätöksen kumoaminen on kohtuutonta.

23.8.2022

10(10)

Ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukainen aloittamislupa

Yhteislupahakemuksessa on esitetty perustelut toiminnan aloittamiselle ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

Ottamistoimintaa jatketaan samalla alueella kuin edellisellä lupakaudella. Toiminnan ympäristö- tai pöly- tai meluvaikutukset eivät muutu edelliseen lupakauteen verrattuna.

Toiminnasta ei ole aikaisempien lupakausien aikana jätetty ilmoituksia toiminnasta aiheutuneesta haitasta. Toiminnasta ei ole aikaisempien lupakausien aikana aiheutunut ympäristön pilaantumista tai viihtyisyys- tai terveyshaittaa.

Ympäristölautakunta katsoo, että toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Lisäksi ympäristölautakunta viittaa tekemänsä päätöksen perusteluihin ja toteaa, että näkemyksensä mukaan valituksessa ei ole tuotu esiin sellaista seikkaa, minkä perusteella päätöstä tulisi muuttaa tai kumota. Valitus tulee siten kokonaisuudessaan hylätä perusteettomana.